

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-540/19 – 1

Predmet C-540/19

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

16. srpnja 2019.

Sud koji je uputio zahtjev:

Bundesgerichtshof (Njemačka)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

5. lipnja 2019.

Tuženik i žalitelj:

WV

Tužitelj i druga stranka u žalbenom postupku:

Landkreis Harburg

BUNDESGERICHTSHOF (Savezni vrhovni sud)

RJEŠENJE

[omissis]

u sporu u obiteljskim stvarima

WV, [omissis] (Austrija),

tuženik i žalitelj,

[omissis]

protiv

Landkreis Harburg, [omissis] Winsen (Luhe),

tužitelj i druga stranka u žalbenom postupku,

[*omissis*]

[orig. str. 2.] XII. građansko vijeće Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud, Njemačka) [*omissis*]

donosi odluku:

- I. Postupak se prekida.
- II. Sudu Europske unije u svrhu tumačenja članka 3. točke (b) Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja (u daljnjem tekstu: Uredba o uzdržavanju) upućuje se sljedeće prethodno pitanje:

Može li se javno tijelo koje je uzdržavanoj osobi pružalo usluge socijalne pomoći u skladu s propisima javnog prava obratiti sudu mjesta u kojem uzdržavana osoba ima uobičajeno boravište u skladu s člankom 3. točkom (b) Uredbe o uzdržavanju ako traži naknadu troškova od obveznika uzdržavanja u pogledu zahtjeva za uzdržavanje koji je podnijela uzdržavana osoba, a koji je zakonskom cesijom prenesen na to tijelo na temelju dodjeljivanja socijalne pomoći? **[orig. str. 3.]**

Obrazloženje:

- 1 I. Činjenično stanje
- 2 Tužitelj je javno tijelo u svojstvu lokalne ustanove za pružanje socijalne pomoći (u daljnjem tekstu: javno tijelo). On se na temelju zakonske subrogacije poziva na zahtjeve za uzdržavanje roditelja koji se odnose na tuženika za razdoblje od travnja 2017.
- 3 Tuženikova majka rođena 1948. (u daljnjem tekstu: primateljica pomoći) od 2009. živi u domu za starije i nemoćne u Kölnu. Od tužitelja prima stalnu socijalnu pomoć u skladu s Zwölftes Buch Sozialgesetzbucha (knjiga XII. Socijalnog zakonika, u daljnjem tekstu: SGB XII.) jer njezin vlastiti dohodak (mirovina, dodatak za dom za starije i nemoćne, zakonski doplatak za njegu) i njezina imovina nisu dovoljni za cjelovito pokrivanje troškova doma. Tuženik živi u Beču (Austrija).
- 4 U ovom postupku tužitelj od tuženika traži plaćanje zaostataka za uzdržavanje u iznosu od 8 510 eura za razdoblje od travnja 2017. do travnja 2018., kao i plaćanje stalnog uzdržavanja u iznosu od 853 eura od svibnja 2018. Tužitelj tvrdi da je zahtjev primateljice pomoći koji se odnosi na tuženika u pogledu uzdržavanja roditelja prenesen na njega u skladu s člankom 94. stavkom 1. SGB-a XII. jer je u predmetnom razdoblju uzdržavanja primateljici pomoći pružao stalnu socijalnu

pomoć koja je znatno veća od zahtijevanog iznosa uzdržavanja. Tuženik osporava međunarodnu nadležnost njemačkih sudova. **[orig. str. 4.]**

- 5 Amtsgericht (Općinski sud, Njemačka) smatrao je da njemački sudovi nemaju međunarodnu nadležnost te je zahtjev odbacio kao nedopušten. Navodi da se posebno isključuje nadležnost u skladu s člankom 3. točkom (b) Uredbe o uzdržavanju jer je uzdržavana osoba u smislu tog propisa samo osoba, a ne državno tijelo koje podnosi zahtjeve za uzdržavanje koji su kao naknada troškova zakonski preneseni na njega. U odgovoru na tužiteljevu žalbu, Oberlandesgericht (Visoki zemaljski sud, Njemačka) poništio je pobijanu odluku i predmet vratio Amtsgerichthu (Općinski sud) na ponovno odlučivanje. Prema mišljenju Oberlandesgerichta (Visoki zemaljski sud), njemački sudovi imaju međunarodnu nadležnost jer uzdržavana primateljica pomoći ima u skladu s člankom 3. točkama (a) i (b) Uredbe o uzdržavanju pravo izbora na temelju kojeg može zatražiti uzdržavanje od svojega sina pred sudom mjesta u kojem ima uobičajeno boravište u Njemačkoj, kao i pred sudom mjesta u Austriji u kojem tuženik ima uobičajeno boravište, a kojim se može koristiti i tužitelj u svojstvu cesionara zahtjeva za uzdržavanje.
- 6 Ta se odluka osporava dopuštenom tuženičkom žalbom kojom se traži vraćanje na snagu prvostupanjske odluke.
- 7 II. Podneseni zahtjev
- 8 U skladu s člankom 1601. Bürgerliches Gesetzbucha (Građanski zakonik, u daljnjem tekstu: BGB) srodnici u ravnoj lozi obvezni su međusobno se uzdržavati. Iznos uzdržavanja koji je potrebno pružiti određuje se u skladu s člankom 1610. BGB-a prema životnom standardu potrebite osobe. Životni standard roditelja koji živi u domu za nemoćne prema ustaljenoj sudskoj praksi Bundesgerichtshofa (Savezni vrhovni sud) određuje se na temelju njegova smještaja u domu. **[orig. str. 5.]** Roditeljeva potreba za uzdržavanjem u smislu članka 1610. BGB-a stoga redovito odgovara troškovima smještaja u domu uvećanima za manji novčani iznos namijenjen financiranju potreba koje nisu obuhvaćene uslugama ustanove za njegu *[omissis]*. Ako roditelj kojemu je potrebna njega nije u mogućnosti u potpunosti podmiriti troškove svojega stacionarnog zbrinjavanja iz vlastitih prihoda i imovine, ima pravo i na socijalnu pomoć u obliku doplatka za njegu na temelju sedmog poglavlja SGB-a XII. (članak 61. i sljedeći članci SGB-a XII.). U pogledu prijenosa građanskopravnog zahtjeva protiv djece koji se u tom slučaju razmatra, stavkom 94. stavkom 1. prvom rečenicom SGB-a XII. utvrđuje se sljedeće:

„Ako osoba koja ima pravo na naknadu tijekom razdoblja u kojem prima naknadu ima pravo zahtijevati uzdržavanje u skladu s građanskim pravom, taj zahtjev prenosi se na ustanovu za pružanje socijalne pomoći do iznosa nastalih troškova zajedno s pravom na informacije u pogledu prava na uzdržavanje.”

- 9 U svrhu naplate zahtjeva, članak 94. stavak 5. treća rečenica SGB-a XII. sadržava sljedeće pravilo:

„O zahtjevima u skladu sa stavcima 1. do 4. odlučuje se u građanskom postupku.”

10 III. Upućivanje zahtjeva Sudu Europske unije

- 11 Pitanje može li se tužitelj pozvati na članak 3. točku (b) Uredbe o uzdržavanju relevantno je za odlučivanje o sporu. Budući da se druga obrazloženja **[orig. str. 6.]** kojima se potvrđuje međunarodna nadležnost njemačkih sudova očito isključuju, žalba bi bila osnovana da se člankom 3. točkom (b) Uredbe o uzdržavanju ne intervenira u korist tužitelja. U suprotnom bi slučaju trebalo odbiti tuženikovu žalbu.

- 12 1. Uredba o uzdržavanju primjenjiva je na ovaj postupak.

- 13 (a) Postojanje spora u građanskim stvarima.

- 14 (aa) Prema Uredbi Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Uredba Bruxelles I), postupak za naknadu troškova zbog prenesenih zahtjeva za uzdržavanje mogao bi biti obuhvaćen njezinim materijalnim područjem primjene samo ako bi se taj postupak klasificirao kao građanska stvar (članak 1. stavak 1. Uredbe Bruxelles I). Postojanje usporedive granice ne proizlazi izravno iz teksta pojedinih odredbi Uredbe o uzdržavanju. Međutim, ograničenje materijalnog područja primjene Uredbe o uzdržavanju na građanske stvari proizlazi iz normi nadležnosti navedenih u uvodnom dijelu Uredbe (članak 61. točka (c) i članak 65. točka (b) UEZ-a, sada članak 81. stavak 1. i članak 81. stavak 2. točka (c) UFEU-a) kojima se zakonodavca Unije ovlašćuje da donosi mjere u području pravosudne suradnje u građanskim stvarima.

- 15 (bb) U skladu s Uredbom Bruxelles I, na temelju sudske prakse Suda Europske unije u predmetima naknade troškova treba pretpostaviti postojanje građanske stvari uvijek kad su temelj naknade iznosa uzdržavanja **[orig. str. 7.]** i načini njegova izvršenja uređeni općim propisima o obvezama uzdržavanja. Suprotno tomu, ne postoji nijedna građanska stvar u kojoj naknadu troškova uzdržavanja nije bila obilježena ravnopravnošću uključenih strana, nego se temeljila na odredbama kojima je zakonodavac javnom tijelu dodijelio vlastitu, posebnu ovlast (vidjeti presude Suda od 15. siječnja 2004. – predmet C-433/01 – Zb. 2004. I-981 t. 20. – Blijdenstein i od 14. studenoga 2002. – predmet C-271/00 – Zb. 2002. I-10489 t. 37. – Baten).

- 16 (cc) U pravnoj literaturi na njemačkom jeziku sporno je pitanje može li se taj način razgraničenja prenijeti i na Uredbu o uzdržavanju *[omissis]* ili je materijalno područje primjene Uredbe u načelu neograničeno u svim slučajevima u kojima javno tijelo od obveznika uzdržavanja traži naknadu za usluge koje je umjesto njege pružilo uzdržanim osobama, a da pritom zakonska osnova za povrat i

određivanje ovlasti javnih tijela nisu odlučujući u tom pogledu [*omissis*]. U okolnostima koje prevladavaju u ovom slučaju, ovo sporno pitanje nije potrebno detaljnije razmatrati jer razgraničenje na temelju prethodne sudske prakse Suda Europske unije dovodi do zaključka da je postupak za naknadu troškova koji je tužitelj pokrenuo protiv tuženika građanska stvar:

- 17 Zahtjev se temelji na građanskopravnoj obvezi uzdržavanja koju tuženik ima u pogledu svoje majke koja je uključena u sustav socijalne pomoći. Sud Europske unije [**orig. str. 8.**] u načelu pretpostavlja postojanje građanske stvari na temelju građanskopravne osnove čak i ako je zahtjev za uzdržavanje koji se temelji na građanskom pravu zakonskom cesijom prenesen na javno tijelo, kao što je to ovdje slučaj u skladu s člankom 94. stavkom 1. prvom rečenicom SGB-a XII. (u pogledu članka 7. UVG-a vidjeti presudu Suda od 15. siječnja 2004. – predmet C-433/01 – Zb. 2004. I-981 t. 20. i sljedeća točka – Blijdenstein). Tužitelj treba preneseni zahtjev za uzdržavanje podnijeti u okviru građanskog postupka u skladu s člankom 94. stavkom 5. trećom rečenicom SGB-a XII. Tužitelj, u svojstvu javnog tijela, u pogledu načina izvršenja zahtjeva za uzdržavanje koji je na njega prenesen nema posebna ovlaštenja, posebno ona na kojima se temelji činjenično stanje slučaja o kojem je Sud Europske unije morao odlučiti u slučaju Baten (vidjeti presudu Suda od 14. studenoga 2002. – predmet C-271/00 – Zb. 2002. I-10489 t. 35. i sljedeća točka – Baten).
- 18 U tom kontekstu, međutim, valja naglasiti da u skladu s njemačkim zakonom mogu postojati slučajevi u kojima se javno tijelo može koristiti svojim pravom na naknadu troškova od obveznika uzdržavanja, iako je njegova obveza plaćanja prestala na temelju prethodnog sporazuma s uzdržavanom osobom. U skladu s člankom 1614. stavkom 1. BGB-a, u pogledu uzdržavanja srodnika i uzdržavanja bivših supružnika (vidjeti članak 1360.a stavak 3., članak 1361. stavak 4. četvrtu rečenicu BGB-a) općenito se zabranjuju ugovori o odricanju od budućeg plaćanja uzdržavanja, čime se štite i uzdržavana osoba i javna tijela [*omissis*]. Čak i ako se ne primjenjuje nikakva zakonska zabrana, ugovori o uzdržavanju koji objektivno imaju nepovoljan učinak na javna tijela ili čak mogu biti štetni za njih, u određenim se pojedinačnim slučajevima, [**orig. str. 9.**] pokazuju nemoralnima s obzirom na opću građanskopravnu odredbu članka 138. BGB-a te se poništavaju [*omissis*]. S obzirom na to, zaštita javnih tijela od ugovora među strankama u odnosu uzdržavanja koji ima nepovoljan učinak na ta javna tijela, u njemačkom je pravu zajamčena u različitim oblicima općim građanskim pravom, ali ne i posebnim ovlastima intervencije javnih tijela.
- 19 (b) zahtjev za naknadu troškova kao obveza uzdržavanja
- 20 Materijalno područje primjene Uredbe o uzdržavanju ograničeno je na obveze uzdržavanja koje proizlaze iz obiteljskog odnosa, roditeljstva, braka ili tazbine (članak 1. stavak 1. Uredbe o uzdržavanju). Iz uvodne izjave 11. proizlazi da pojam obveze uzdržavanja treba tumačiti kao autonoman pojam u odnosu na tu uredbu. Na temelju sudske prakse Suda Europske unije o Konvenciji od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim

stvarima (u daljnjem tekstu: Briselska konvencija), u svakom slučaju treba pretpostaviti obvezu uzdržavanja ako se utvrdi da je svrha predmetne naknade ispuniti tuženikove životne potrebe ili ako se pri određivanju naknade uzimaju u obzir potrebe i sredstva uzdržavane osobe i obveznika uzdržavanja (vidjeti presude Suda od 27. veljače 1997. – predmet C-220/95 – Zb. 1997., I-1147 t. 22. – van den Boogaard i od 6. ožujka 1980. – predmet 120/79 – Zb. 1980., 731 t. 5. – de Cavel II.). S obzirom na to, zahtjev primateljice pomoći koji se odnosi na tuženika nesumnjivo predstavlja obvezu uzdržavanja u smislu Uredbe o uzdržavanju jer se zahtjev odnosi na životne potrebe primateljice pomoći koje su uvjetovane troškovima smještaja u domu i **[orig. str. 10.]** troškovima njege, dok se potrebe primateljice pomoći te tuženikova sposobnost plaćanja uzimaju u obzir pri ocjeni. Ako se zahtjev, kojim se ispunjavaju uvjeti obveze uzdržavanja u smislu Uredbe o uzdržavanju, na temelju pravne cesije prenese na treću osobu, on time ne gubi svoju prirodu obveze uzdržavanja *[omissis]*.

- 21 2. U slučajevima u kojima se Uredba o uzdržavanju primjenjuje na naknadu troškova uzdržavanja, javno tijelo može bez sumnje zatražiti naknadu troškova u skladu s člankom 3. točkom (a) Uredbe o uzdržavanju u uobičajenom boravištu osobe koja je obvezna plaćati uzdržavanje. Još uvijek nije jasno osigurava li se člankom 3. točkom (b) Uredbe o uzdržavanju u pogledu naknade troškova javnih tijela i neko drugo nadležno mjesto u uobičajenom boravištu prvobitno uzdržavane osobe.
- 22 (a) To se u jednom dijelu literature njemačkog govornog područja odbija. U pogledu sustava uspostavljenog Uredbom Bruxelles I, sudskom praksom Suda Europske unije u presudi Blijdenstein pojašnjava se da se javno tijelo koje od obveznika uzdržavanja potražuje naknadu troškova ne nalazi u podređenom položaju u odnosu na njega i da posljedično nema opravdanja za to da se obvezniku uzdržavanja uskrati zaštita suda u njegovu uobičajenom boravištu. Ta se sudska praksa treba prenijeti na Uredbu o uzdržavanju, što je također jasno iz uvodne izjave 14. i članka 64. stavka 1. Uredbe o uzdržavanju jer se u njima pojam „uzdržavana osoba” (članak 2. stavak 1. točka 10. Uredbe o uzdržavanju) odnosi na javna tijela samo u pogledu priznavanja, izvršivosti i izvršenja, **[orig. str. 11.]** ali ne i u pogledu pravila o nadležnosti *[omissis]*.
- 23 Suprotno stajalište, koje je u svojoj pobijanoj odluci podržao i Oberlandesgericht (Visoki zemaljski sud), posebno upućuje na činjenicu da nadležnost u pogledu uobičajenog boravišta uzdržavane osobe u skladu s Uredbom o uzdržavanju više ne predstavlja odstupanje prilagođeno potrebama stranke slabijeg imovinskog statusa, nego da jednaka opća nadležnost treba činiti temelj članka 3. Uredbe o uzdržavanju. Primjenom članka 3. točke (b) Uredbe o uzdržavanju na naknadu troškova uzdržavanja državnim institucijama promiče se učinkovita provedba prenesenog zahtjeva za uzdržavanje i te se sprečava činjenično neopravdano stavljanje obveznika uzdržavanja koji živi u inozemstvu u povoljniji položaj *[omissis]*. **[orig. str. 12.]**
- 24 (b) Vijeće je sklonije složiti se sa potonjim stajalištem.

- 25 Prema sudskoj praksi Suda Europske unije, članak 3. točku (b) Uredbe o uzdržavanju treba tumačiti autonomno u odnosu na tu uredbu, s obzirom na njezine ciljeve, njezin tekst i sustav čiji je dio (vidjeti presudu Suda od 18. prosinca 2014. – predmeti C-400/13 i C-408/13 – [omissis] t. 25. – Sanders i Huber). U skladu s tim, Vijeće je razmotrilo sljedeće:
- 26 (aa) Najprije treba istaknuti da u Uredbi nema odgovora na pitanje može li se javno tijelo u svojstvu tužitelja u okviru naknade troškova uzdržavanja pozvati na nadležnost suda u uobičajenom boravištu uzdržavane osobe iz članka 3. točke (b) Uredbe o uzdržavanju.
- 27 U skladu s pravnom definicijom u članku 2. stavku 1. točki 10. Uredbe o uzdržavanju, samo se fizička osoba može smatrati uzdržavanom osobom, a ne i javno tijelo koje ima pravo na naknadu troškova. Na temelju članka 64. stavka 1. Uredbe o uzdržavanju, javna tijela se izjednačavaju s uzdržanim osobama u svrhu priznavanja, izvršivosti i izvršenja. Kao što se pojašnjava u uvodnoj izjavi 14., javna tijela ne bi imala ovlaštenja koja su im dodijeljena za podnošenje zahtjeva za priznavanje ili izvršivost, kada ne bi bilo posebne odredbe članka 64. stavka 1. Uredbe o uzdržavanju. Točno je da Uredba ne sadržava odredbu o postupku priznavanja koja odgovara članku 64. stavku 1. Uredbe o uzdržavanju. Međutim, iz sustava nadležnosti uspostavljenog Uredbom najprije proizlazi samo da se javno tijelo ne može smatrati „uzdržavanom osobom” u smislu članka 3. točke (b) Uredbe o uzdržavanju te stoga nema pravo **[orig. str. 13.]** koristiti se nadležnošću suda u svom uobičajenom boravištu, na primjer u sjedištu tijela. Od toga valja razlikovati pitanje može li se javno tijelo pozvati na nadležnost suda u mjestu uobičajenog boravišta prvobitne uzdržavane osobe.
- 28 (bb) Vijeće ne zanemaruje činjenicu da je prethodna sudska praksa Suda Europske unije o nadležnosti u predmetima o uzdržavanju i dalje važna za ispitivanje odgovarajućih odredbi Uredbe o uzdržavanju ako pravila nadležnosti iz Uredbe o uzdržavanju zamjenjuju odgovarajuće odredbe Konvencije od 27. rujna 1968. o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (Konvencija o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka, u daljnjem tekstu: Briselska konvencija) i Uredbe Bruxelles I (vidjeti presudu Suda od 18. prosinca 2014. – predmeti C-400/13 i C-408/13 – [omissis] t. 23. – Sanders i Huber).
- 29 Na temelju članka 5. stavka 2. Briselske konvencije, Sud Europske unije priznao je da se javno tijelo u tužbi za naknadu troškova ne može pozvati na nadležnost suda u prebivalištu ili uobičajenom boravištu uzdržavane osobe. Sud Europske unije opravdao je tu odluku činjenicom da u okviru Konvencije o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka nadležnost suda u prebivalištu **[orig. str. 14.]** tuženika (članak 2. Briselske konvencije) predstavlja opće načelo, dok posebna pravila o nadležnosti koja odstupaju od tog općeg načela – među ostalim članak 5. stavak 2. Briselske konvencije – nisu pogodna za šire tumačenje, osobito zato što se Konvencija o sudskoj nadležnosti u mjestu prebivališta tužitelja tome općenito protivi (vidjeti presudu Suda od 15. siječnja 2004. – predmet C-433/01 – Zb. 2004. I-981 t. 25. – Blijdenstein; vidjeti i presudu Suda od 27. rujna 1988. –

predmet 189/87 – Zb. 1988., 5565 t. 19. – Kalfelis). Svrha odstupanja predviđenog člankom 5. stavkom 2. Briselske konvencije jest pružiti alternativu osnovu nadležnosti tužitelju u predmetu o uzdržavanju kojeg se smatra slabijom strankom u takvom postupku. Ta posebna svrha ima prednost u odnosu na svrhu koju se treba ostvariti člankom 2. Briselske konvencije, a koja se sastoji od zaštite tuženika koji je stranka u postupku te se stoga uglavnom smatra slabijom strankom (vidjeti presude Suda od 15. siječnja 2004. – predmet C-433/01 – Zb. 2004 I-981 t. 29. – Blijdenstein i od 20. ožujka 1997. – predmet C-295/95 – Zb. 1997., I-1683 t. 19. – Farrell). Međutim, javno tijelo koje podnosi tužbu za naknadu troškova protiv obveznika uzdržavanja nije u podređenom položaju. Nadalje, uzdržavana osoba, čije potrebe ispunjava to javno tijelo, više nije u teškom financijskom položaju. Isto tako, sudovi u mjestu tuženikova prebivališta u mogućnosti su najbolje procijeniti njegovo financijsko stanje (vidjeti presudu Suda od 15. siječnja 2004. – predmet C-433/01 – Zb. 2004. I-981 t. 30. i sljedeća točka – Blijdenstein).

- 30 (cc) Suprotno tomu, nezavisni odvjetnik u svojem mišljenju u predmetu Sanders i Huber već je istaknuo da se načela koja se navode u sudskoj praksi, a odnose se na Konvenciju o nadležnosti i izvršenju sudskih odluka i Uredbu Bruxelles I ne mogu mehanički prenijeti na tumačenje pravila o nadležnosti Uredbe o uzdržavanju (vidjeti mišljenje nezavisnog odvjetnika Jääskinena od 4. rujna 2014. i predmetima C-400/13 i C-408/13, **[orig. str. 15.]** Sanders i Huber, *[omissis]* t. 37. i sljedeća točka). Konkretno, sustavna i teleološka razmatranja zbog kojih je Europski sud negirao primjenu članka 5. stavka 2. Briselske konvencije u pogledu zahtjeva državnih tijela za naknadu troškova ne mogu se, prema mišljenju Vijeća, više tumačiti u odnosu na članak 3. točku (b) Uredbe o uzdržavanju.
- 31 (1) Temeljima nadležnosti navedenim u članku 3. Uredbe o uzdržavanju više se ne uspostavlja odnos pravila i iznimki između pojedinih nadležnih sudova. Za razliku od sustava uspostavljenog Uredbom Bruxelles I, nadležnost suda u uobičajenom boravištu uzdržavane osobe ne odnosi se na posebno nadležni sud, nego na alternativnu opću nadležnost suda.
- 32 (2) Točno je da će nadležnost sudova u uobičajenom boravištu uzdržavane osobe, čak i pod uvjetima Uredbe o uzdržavanju, i dalje uzimati u obzir posebnu zaštitu uzdržavane osobe kao načelno slabije stranke u postupku o uzdržavanju (presuda Suda od 18. prosinca 2014. – predmet C-400/13 i C-408/13 – *[omissis]* t. 28. – Sanders i Huber). Međutim, s tim regulatornim ciljem nije iscrpljena odredba o nadležnosti iz članka 3. točke (b) Uredbe o uzdržavanju. S jedne strane, nadležnost suda u uobičajenom boravištu uzdržavane osobe prikladna je za uspostavljanje istovjetnosti između nadležnog suda i primjenjivog materijalnog prava. S druge strane, sudovi u mjestu boravišta uzdržavane osobe, zbog svojeg su boljeg položaja u mogućnosti na najbolji način utvrditi životne i osobne potrebe uzdržavane osobe (vidjeti izvješće Jenard o Briselskoj konvenciji SL EZ br. C 59 od 5. ožujka 1979., str. 1., 25.; u ovom pogledu vidjeti i presude Suda od 18. prosinca 2014. – predmeti C-400/13 i C-408/13 – *[omissis]* **[orig. str. 16.]** *[omissis]* t. 34. – Sanders i Huber i od 20. ožujka 1997. – predmet C-295/95 – Zb.

1997., I-1683 t. 24. i sljedeća točka – Farrell). Ako je autor uredbe u tim drugim regulatornim ciljevima imao na umu samo manje sporedne ciljeve koji su samo ojačali osnovni cilj zaštite potencijalno podređene stranke u postupku, mogao bi, prema tome, uspostaviti nadležnost suda samo u uobičajenom boravištu uzdržavanih osoba u pogledu tužbi koje podnose uzdržavane osobe. Međutim, u skladu s jednoznačnim tekstom odredbe, ta nadležnost ne ovisi o tome podnosi li uzdržavana osoba tužbu ili uzdržavanu osobu tuži obveznik uzdržavanja, na primjer (negativnom) deklaratornom tužbom kojom se želi uskratiti uzdržavanje.

- 33 (dd) Vijeće također smatra da se pravno stajalište koje zagovara temelji na usporednom pogledu na Hašku konvenciju od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja (Haška konvencija iz 2007.).
- 34 (1) Člankom 36. stavkom 1. Haške konvencije iz 2007. određuje se da se javna tijela u svojstvu tužitelja u okviru pravne pomoći smatraju „ovlaštenikom” samo u pogledu zahtjeva za priznavanje i izvršenje (članak 10. stavak 1. točke (a) i (b) Haške konvencije iz 2007.), ali ne i u vezi s donošenjem odluka (članak 10. stavak 1. točka (c) Haške konvencije iz 2007.). Posljedično, javna tijela u načelu ne mogu tražiti pomoć od središnjih tijela druge države ugovornice u pogledu postupka priznavanja u uobičajenom boravištu obveznika uzdržavanja. To se ograničenje pokazalo opravdanim u raspravama o verziji Haške konvencije jer javna tijela obično donose odluke u vlastitoj zemlji, nakon čega slijede priznavanje i izvršenje **[orig. str. 17.]** u drugoj državi ugovornici (vidjeti Borräs/Degeling Explanatory Report on the Convention on the International Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance, t. 591., dostupno na poveznici www.hcch.net). Na temelju toga Vijeće zaključuje da se prilikom rasprave o Haškoj konvenciji o uzdržavanju podrazumijevalo da je javno tijelo bilo ovlaštena uspostaviti pravo na uzdržavanje s osnove prava subrogacije prema nadležnosti suda u prebivalištu ili uobičajenom boravištu uzdržavane osobe kojoj je potrebna pomoć. Europska unija sudjelovala je u izradi Haške konvencije o uzdržavanju. Stoga se čini očitim da bi europski zakonodavac, koji je člankom 64. stavkom 1. Uredbe o uzdržavanju izradio propis koji je u bitnome jednak propisu iz članka 36. stavka 1. Haške konvencije iz 2007., svoje postupanje mogao temeljiti na sličnim konceptima.
- 35 (2) U skladu s člankom 20. stavkom 1. točkom (c) Haške konvencije iz 2007., presuda donesena u državi porijekla bit će priznata i izvršna u drugoj ugovornoj državi ako je u vrijeme pokretanja postupka ovlaštenik imao uobičajeno boravište u državi porijekla. Ako ugovorna država s tim u vezi stavi rezervu (članak 20. stavak 2. Haške konvencije iz 2007.), u skladu s člankom 20. stavkom 4. Haške konvencije iz 2007. ta država mora poduzeti sve odgovarajuće mjere radi donošenja odluke u korist ovlaštenika ako obveznik uzdržavanja ima uobičajeno boravište u državi koja je stavila rezervu. U tom pogledu, na temelju članka 36. stavka 1. u vezi s člankom 20. stavkom 4. Haške konvencije iz 2007. javna tijela također se smatraju „ovlaštenicima” prilikom donošenja odluke o uzdržavanju, tako da mogu zahtijevati takvu pomoć i od tijela države koja je stavila rezervu

(vidjeti Borräs/Degeling Explanatory Report on the Convention on the International [orig. str. 18.] Recovery of Child Support and Other Forms of Family Maintenance, t. 590., dostupno na poveznici www.hcch.net). Iz toga logično proizlazi suprotan zaključak iz kojeg slijedi da su ugovorne države Haške konvencije iz 2007. obvezne, osim ako nisu izrazile rezervu u skladu s člankom 20. stavkom 2. Haške konvencije iz 2007., priznati odluke o uzdržavanju drugih ugovornih država koje su u korist javnih tijela u uobičajenom boravištu prvobitne uzdržavane osobe.

- 36 Odluka Vijeća od 9. lipnja 2011. o odobrenju, u ime Europske unije, Haške konvencije od 23. studenoga 2007. o međunarodnoj naplati tražbina za uzdržavanje djece i drugim oblicima obiteljskog uzdržavanja (SL 2011., L 192., str. 39. i sljedeće stranice) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 13., str. 199.) u pogledu javnih tijela ne sadržava izjavu o rezervi u skladu s člankom 20. stavkom 2. Haške konvencije iz 2007. tako da se obveza priznavanja koju imaju države članice Europske unije u skladu s člankom 20. točkom (c) Haške konvencije iz 2007. odnosi i na one odluke drugih ugovornih država Haške konvencije iz 2007., koje su u postupku priznavanja donesene u uobičajenom boravištu uzdržavanih osoba u korist javnih tijela. Čak i u takvim okolnostima ne čini se razumljivim u Europskoj uniji ukinuti nadležnost javnih tijela u uobičajenom boravištu uzdržavane osobe. [orig. str. 19.]
- 37 3. Općenito, iz dosadašnje sudske prakse Suda Europske unije jednoznačno ne proizlazi pravilno tumačenje članka 3. točke (b) Uredbe o uzdržavanju. Naprotiv, prilikom tumačenja propisa i dalje postoji razumna sumnja.

[omissis]